

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Vår referanse:

08/00751-34/030.1

Deres referanse:

Dato:

15.5.2008

Saksbehandler:

Tore Robertsen, 909 91 735

Vedrørende sykehotell ved Rikshospitalet HF (Montebello)

1. Innledning

Det vises til departementets brev av 21.02.2008 og vårt svar av 27.02.2008. Det vises videre til departementets brev av 07.05.2008 og mail datert 08.05.2008, med forespørsel om supplerende informasjon knyttet til sykehotellsaken ved Rikshospitalet.

2. Dokumentets innhold

Med utgangspunkt i ovenstående redegjøres det for følgende momenter:

- Sakens bakgrunn og utvikling inkl en kronologisk gjennomgang av hendelsesforløpet fra 2003 og frem til medio mai 2008.

I tillegg belyses følgende særskilte tema:

- Gjeldende fullmakter og hvordan disse er håndhevet
- Hvordan de konkurransemessige sider er ivaretatt ved inngåelse av kontrakten med PEAB
- Habilitetsvurderinger i tilknytning til byggeprosjektet
- Hvordan styret ved Rikshospitalet har vært involvert i prosessen
- Vurderinger av Sykehotell, basert på økonomiske forhold - sett på bakgrunn av den kapasitet som faktisk har vært benyttet av Radiumhospitalet og i forhold til utviklingen i antall kreftpasienter og foretrukket behandlingsform.
- Redegjørelse for hva årsakene til at byggingen startet uten godkjenning kan være.

Det presiseres at Helse Sør-Øst RHF(HSØ) gjennom dette brevet ønsker å beskrive det faktiske hendelsesforløpet i saken og besvare de konkrete spørsmål som er stilt fra eier. I denne forbindelse har en også bedt om dokumentasjon fra Rikshospitalet (RH) HF som er mottatt i perioden 07.-12.05.08. Dokumentasjonen er også oppsummert i et eget brev fra RH HF datert 13.05.08.

3. Sykehotell på Rikshospitalet (Montebello) - sakens bakgrunn og utvikling

Innledning

HSØ har begrenset tilgang på midler til investeringer. HSØ må prioritere mellom investeringsprosjekter basert på at tilgang til investeringsmidler er en knapp faktor.

Iht. lov om helseforetak kan lån bare opptas hos eier. I foretaksmøte (26.01.06) er det videre presisert at finansielle leieavtaler er likestilte med lån, og det slås fast at de regionale helseforetakene ikke kan ta opp langsiktige lån i det private markedet. Helseforetakene kan dermed ikke inngå finansielle leieavtaler med private aktører. Dette gjelder også for eventuelle investeringsprosjekter som er organisert som Offentlig-Privat-Samarbeid (OPS).

I protokoll fra foretaksmøte i HSØ 24. 01.2008 ble det videre understreket at investeringer som hovedregel ikke skal lånefinansieres. Det understrekes videre at HSØ må planlegge framdriften på framtidige investeringsprosjekter innenfor det etablerte nivået på basisbevilgningen. Dersom investeringsprosjekter likevel søkes lånefinansiert må de endelig godkjennes av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) før lån kan innvilges.

Styret i HSØ vedtok i sak nr 037-2007 fullmakter og styringsrutiner for investeringsprosjekter. Disse innebærer at alle investeringsprosjekter over 10 millioner kroner skal godkjennes av HSØ. Dette var en harmonisering av tidligere bestemmelser i hhv Helse Øst og Helse Sør med samme fullmaktsgrense som den harmoniserte bestemmelsen for HSØ. Styret ga administrerende direktør i HSØ fullmakt til å beslutte investeringer inntil 50 millioner kroner.

I sak nr 048-2007 vedtok styret hvilke prioriteringskriterier som skulle legges til grunn. Disse ble inndelt i fire hovedgrupper av kriterier; generelle overordnede kriterier, medisinske og helsefaglige kriterier, bygningsmessige kriterier og økonomiske kriterier.

Helse Sør-Øst har begrensede muligheter til å finansiere nye investeringsprosjekter. Som vist i styresak 033-2008 har HSØ pr. 31.12.2007 låneforpliktelser på 6,7 mrd kroner. Det foreligger pr. i dag innmeldte investeringssøknader fra helseforetakene på totalt ca 19 mrd. kroner. Alle de fremlagte prosjektene er godt begrunnet hver for seg, og flere er også godt begrunnet ut fra en økonomisk vurdering.

Det er en utfordring for Helse Sør-Øst å prioritere den omfattende mengden investeringssøknader ut fra de angitte kriteriene og innenfor den begrensede tilgangen på investeringsmidler. Prioriteringen vil måtte omfatte både hvilke prosjekter som skal gjennomføres og rekkefølgen prosjektene skal gjennomføres i.

Prosjekt sykehotell på Radiumhospitalet. Sakens utvikling i 2007 og 2008

I redegjørelsen nedenfor beskrives sakens utvikling i 2007 og 2008. Det vises for øvrig til vedlegg med en samlet kronologisk fremstilling av saken fra 2003 og frem til i dag.

Den 12.02.07 avholdes foretaksmøte i Helse Sør RHF og i Helse Øst RHF. Beslutningen om sammenslåingen av Helse Sør RHF og Helse Øst RHF fra 01.06.07 kunngjøres. I disse foretaksmøtene ble det også fastslått at det ikke må inngås bindinger i form av avtaler, utvikles strategier eller gjøres andre disposisjoner som vil virke blokkerende eller forplikte nytt regionalt helseforetak på en uhensiktsmessig måte. Dette budskapet ble videreformidlet overfor Rikshospitalet-Radiumhospitalet (R-R) HF i foretaksmøte 09.03.07.

R-R HF utlyste den 07.03.07 anbudskonkurranse for bygging av sykehotell på Radiumhospitalet. Videre fattet styret for R-R HF den 15.03.07 (sak 31/2007) følgende vedtak:

"Styret har drøftet bruken av aksjeselskap for etablering av pasienthotell på Gaustad og Montebello. Det er etter styrets syn viktig at selskapsdannelsen faller innenfor de retningslinjer som gjelder og at den finansiering som etableres ikke påfører helseforetaket økt risiko.

Styret vurderer det slik at bygging av sykehotell vil avlaste sykebusavdelingene og gi mulighet for økt pasientbehandling innenfor eksisterende rammer. Med det finansieringsregime som det legges opp til vil sykehotell være selfinansierende og derved ikke belaste helseforetakets økonomi. Dertil bemerkes at tilsvarende organisering og finansiering er anvendt flere steder i landet.

Styret vedtar å videresende anmodning til Helse Sør om at aksjeselskapet Sykehotell kan ta opp lån på inntil 125 millioner (2007) kroner i forbindelse med finansiering av sykehotell som påbygg til Stråleterapibygget på Montebello.

Styret gir administrerende direktør fullmakt til å fremme anmodningene skriftlig for Helse Sør i henhold til vedtak i foretaksmøte 16. februar 2006 om at lån i heleide aksjeselskap skal tillates skriftlig av Helse Sør før opptak."

Etter dette, i brev av 23.03.07, ba R-R HF om samtykke til å utvide lånerammen i Sykehotell AS fra 60 til 240 mill. kr. til de tre overnattingsprosjektene:

- Utvidelse sykehotell, Gaustad, 45 mill.
- Nytt sykehotell, Montebello, 125 mill.
- Bygg til pårørendeovernatting, Gaustad, 70 mill.

Helse Sør RHF besvarte dette i brev datert 23.05.07, og ba om at det ble fremmet investeringsøknader for disse prosjektene i tråd med konsernbestemmelse 15, med nødvendig dokumentasjon.

I brev av 06.07.07 til HSØ oversender RH HF investeringsøknader for alle tre overnattingsprosjektene, men uten dokumentasjon. Nødvendig dokumentasjon ble etterspurt i flere omganger – pr. telefon, e-post og direkte i møter. Dokumentasjonen ble

mottatt stykkevis fra 13.09.07 – 28.11.07, men den var fortsatt ikke komplett. For sykehotellet på Montebello var bl.a. den fremlagte kostnadskalkylen ikke konsistent.

I den sist innsendte dokumentasjonen (28.11.07) fremkom det at det var reservert produksjonstid for betongelementer for å unngå stans i fremdriften. HSØ ble prosessen dessuten muntlig orientert om at det var inngått en totalentreprise-/ samspillkontrakt med entreprenør (PEAB), og at fristen for å beslutte igangsetting var 01.12.07 – senere korrigert til 31.12.07. I motsatt fall ville kontrakten bli terminert.

Den 18.07.07 kunngjorde R-R HF tildeling av samspillentreprise til PEAB, med bakgrunn i anbudskonkurransen nevnt ovenfor. Som følge av dette inngikk R-R HF den 26.08.07 målpriskontrakt med PEAB. Kontraktens fase 1 omfattet en målpris for prosjektet, med opsjon frem til 30.12.2007 på en ny avtale for fase 2 med detaljprosjektering og bygging.

Av andre hendelser i denne perioden kan det nevnes at

- R-R HF den 31.08.07 mottar tilbud fra Norlandia Omsorg om å bygge og drifte sykehotellet.
- Styret for HSØ vedtar fullmakter og styringsrutiner for investeringsprosjekter (sak 37-2007 i møte 27.09.07) som viderefører tidligere fullmaktsgrenser fra Helse Sør RHF samt prioriteringskriterier for investeringsprosjekter i Helse Sør-Øst (sak 48-2007 i møte 24.10.07)

Den 01.11.07 avholdes styremøte i RH HF. I sak 84/2007 Investeringer, orienteres styret om investeringssituasjonen generelt, og mer spesifikt om Visualiseringssenteret og viktigheten av å få plass et sykehotell ved Radiumhospitalet spesielt. Det fremkom ikke noe i saken om at avtale med PEAB (utløsning av opsjon for fase 2) var inngått.

Styret for RH HF vedtok følgende i saken:

"Styret tar kartleggingen av framtidige investeringsbehov til orientering.

Styret vil komme tilbake til investeringsøknad til Helse Sør-Øst om å fullføre Visualiseringssenteret når de økonomiske rammebetingelsene er avklart og søknaden kan sees i sammenheng med budsjett 2008.

Styret ber administrerende direktør om å arbeide for raskt å få på plass en løsning for foreldreovernattingen og sykehotell på Montebello, gjerne i samarbeid med en hotellaktør."

Dagen etter styremøtet, den 02.11.07, går det mail fra RH HF v/prosjektledelsen til PEAB om at det er besluttet å iverksette fase 2, og at dette skal bekreftes i et senere brev. Bekreftelsen går fra RH HF i brev av 12.11.07. I brevet bes det om at PEAB "iverksetter planlagte aktiviteter iht. gjeldende framdriftplan for prosjektet." I brevet står det videre at "Dersom mot formodning arbeidene må stoppes før opsjonsavtalen er formalisert vil byggherren dekke de faktiske utgiftene" og at dette "bes ivare tatt i de avtaler som av framdriftsmessige hensyn må inngås med underentreprenører før opsjonsavtalen er formalisert."

I brev fra RH HF av 28.11.07 til HSØ om behovet for overnattingskapasitet, som følger den ettersendte prosjektdokumentasjonen, fremgår det at det eneste RH HF har forpliktet seg til er reservering av produksjonstid for betongelementene for sykehotellet

på Montebello for å unngå at dette skulle bidra til stans i fremdriften av prosjektet. HSØ var på dette tidspunktet fortsatt ikke kjent med RH HF's klarsignal om iverksetting av fase 2, jfr. omtalen ovenfor og heller ikke at bestilling av stålsøyler og betongelementer var igangsatt.

I sin redegjørelse til HSØ datert 13.05.08 opplyser RH HF at det den 11.09.07 gis klarsignal overfor PEAB at stålsøyler og betongelementer kan settes i bestilling hos underentreprenør.

Investeringssøknader for de tre overnattingsprosjektene ved RH HF (nytt navn fra 01.10.07) ble behandlet av administrerende direktør i HSØ den 11.12.07. På bakgrunn av denne behandlingen ble det sendt brev datert 17.12.07 til RH HF hvor det ble opplyst at utvidelsen av sykehotellet på Gaustad kunne fullføres, at nytt bygg for pårørendeovernatting ville bli lagt frem for styret i HSØ straks tilfredsstillende dokumentasjon var mottatt, og at nytt sykehotell på Radiumhospitalet (Montebello) ville bli vurdert i sammenheng med den øvrige prosjektporteføljen til HSØ, med sikte på styrebehandling i løpet av 1. halvår 2008. Lånet til utvidelse av Gaustad hotell var innenfor administrerende direktør i Helse Sør-Øst RHF sin fullmaktsgrense og styret for HSØ ble orientert i sak 013-2008.

Brevet fra HSØ førte til at RH HF ba om et møte med HSØ. I dette møtet, som ble avholdt 27.12.07, ble det redegjort for opsjonen med PEAB og at denne ville utløpe 30.12.07. Det ble videre bedt om tillatelse til å inngå et samarbeid med Norlandia Omsorg AS, eller annen positiv avklaring i forhold til organisering og finansiering av sykehotellet ved Radiumhospitalet. I motsatt fall ville ikke den fremforhandlede kontrakten for fase 2 med PEAB bli inngått. Dette ble bekreftet i brev fra RH HF samme dag. I dette brevet er ordlyden i brevet til PEAB, datert 12.11.07 (se ovenfor), tatt inn.

Det fremgår videre at dette innebærer "Praktiske forberedelser til bygging, herunder oppføring av brakkerigg." De kontraktsmessige økonomiske konsekvensene var i brevet beskrevet som 2,5 MNOK i påløpte kostnader, og tilsvarende beløp for avbestilling og nedrigging.

I svarbrevet fra HSØ den 28.12.08 ble det understreket at alternativ finansiering gjennom et offentlig-privat samarbeid (OPS) forutsatte samme styrebehandling som bygging i egen regi. Det ble videre gjentatt at HSØ ville vurdere prosjektet opp mot den øvrige prosjektporteføljen i foretaksgruppen. Det ble i brevet også henvist til protokollen fra foretaksmøtet i HSØ 17.12.07, hvor det fremkom at inngåelse av opsjonsavtaler, som på en uheldig måte binder opp investeringsbeslutninger, ikke skal inngås. Samtidig skrev HSØ at det kunne være hensiktsmessig med et møte med PEAB straks over årsskiftet.

Møtet mellom RH HF, HSØ og PEAB ble avholdt den 03.01.08. I forkant av dette møtet fikk HSØ oversendt kontraktsdokumentene mellom RH HF og PEAB, sammen med en kopi av brevet 12.11.07. I møtet orienterte PEAB om at flere underleveranser var igangsatt, som bæresystem, betongdekker, betongvegger og prefabrikerte badrom, og at ca. 60 % av arbeidene var kontrahert. Samtidig ble det opplyst at riggen, med kran, stillaser og brakker, var etablert, og at byggerarbeidene var planlagt å starte mandag 07.01.08. En eventuell stoppordre fra RH HF måtte derfor gis umiddelbart, og senest 04.01.08. PEAB skulle beregne hva en kansellering, alternativt utsettelse, ville koste.

På bakgrunn av opplysningene som fremkom i møtet sendte HSØ den 04.01.08 brev til styret for RH HF v/styrets leder. I dette brevet ble det vist til at byggeprosjektet ikke var finansiert og godkjent i hht. fullmaktsstrukturen i HSØ. Det ble derfor lagt til grunn at styret umiddelbart stoppet planlagte og igangsatte byggeaktiviteter i tilknytning til prosjektet. I et nytt brev, datert 11.01.08, fra HSØ ble det videre forutsatt at RH HF umiddelbart igangsatte nødvendige tiltak for å begrense/minimalisere eventuelle tap og/eller omkostninger som følge av igangsatte arbeider.

Den 24.01.08 ble det avholdt møte i kontrollkomiteen i HSØ. Komiteen ble orientert om at byggesaken ved RR HF var stoppet på bakgrunn av manglende bevilgning og prioritet.

Styret ved RH HF 15.01.08 (sak 05/2008), med følgende vedtak:

"Styret beklager at det ble iverksatt investeringsarbeider i tilknytning til sykehotellprosjektet på Radiumhospitalet, uten at det foreligger godkjenning for prosjektet eller finansieringen fra Helse Sør-Øst RHF.

Styret ber om at det videre arbeidet med hotellprosjektet skjer innenfor gjeldende reglement og at det etableres en nær kontakt mellom foretaket og Helse Sør-Øst.

Styret ber administrerende direktør arbeide for å begrense tapet ved stoppen og sikre verdier som ligger i prosjektet.

Styret ber om at det i neste styremøte lages en oversikt over hvilke kostnader som foretaket vil bli belastet med som følge av de investeringer og andre arbeider som er bundet opp i avtaler.

Styret ber også om en redegjørelse for foretakets fullmaktsreglement og krav til godkjenningsprosedyrer for investeringsarbeider kontraheres.

Styret er fortsatt av den mening at et sykehotell på Radiumhospitalet er riktig og viktig å få på plass, både ut fra hensynet til kvalitet, service og logistikk i pasientbehandlingen og ut fra målsetningen om økonomisk effektivitet.

I forhold til sykehusets behov for nye hotellsenger ber styret om at det til neste møte fremlegges oversikt over mulige løsninger, for eksempel i samarbeid med nærliggende sykehus og eventuell ledig bygningskapasitet hos disse sykehusene som kan være egnet til bruk som sykehotell."

På bakgrunn av ovennevnte styresak oversendte RH HF den 30.01.08 brev til HSØ HF, med henvisning til sak 05/2008 i sitt styre. Foretaket redegjorde for den faglige hensikten med sykehotellet ved Radiumhospitalet, og økonomien i prosjektet.

Den 18.02.08 meddelte styrets leder at han ville trekke seg som leder av styret. Styrets nestleder ble bedt om å tre inn som styreleder frem til nytt styre ble oppnevnt med virkning fra 07.03.08.

I brev av 21.02.08 ber Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) HSØ om en redegjørelse for alle sider av saken knyttet til HSØ's håndtering av investeringsprosjektet sykehotell på Radiumhospitalet.

I brev av 21.02.08 ba HSØ RH HF om å redegjøre for følgende innen utgangen av februar 2008:

- Alle faktiske forhold knyttet til beslutninger om igangsetting av byggearbeidene.
- Gjeldende fullmakter og hvordan disse er håndhevet i den aktuelle saken.
- Hvilke tiltak som helseforetaket vil iverksette som følge av saken.

Styret for HSØ ble orientert om håndteringen av saken i styremøte 06.02.08 og ekstraordinært styremøte 22.02.08 (sak 013-2008). Videre ble HOD, i brev av 27.02.08 fra HSØ, orientert om sykehotellet ved Radiumhospitalet og hvordan saken var håndtert av det regionale helseforetaket.

Styret ved RH HF behandlet saken 28.02.08, som sak 22/2008, med følgende vedtak:

"Styret viser til tidligere vedtak i sak 5/2008.

Styret viser til investeringsøknaden som er sendt Helse Sør-Øst for å få oppført bygget og gir sin tilslutning til en finansiering/realisering av bygget etter en av de tre mulighetene som er omtalt i saksdokumentene.

Styret ber administrerende direktør om å følge opp at utgiftene i forbindelse med hotellprosjektet minimaliseres i påvente av en avgjørelse fra Helse Sør-Øst."

Vedtak fra lukket del av møtet:

"Styret finner det meget kritikkverdig at administrerende direktør iverksatte forberedelser til bygging av sykehotell på Radiumhospitalet uten at godkjenning og finansiering var på plass.

Styret konstaterer at relevant informasjon ikke er gitt styret og at styret ikke er blitt tilstrekkelig involvert i viktige beslutninger i saken.

Styret er bekymret for det økonomiske tapet forberedelsene til byggearbeidet kan påføre foretaket.

Ut i fra en helhetsvurdering av situasjonen har et flertall i styret konkludert med at foretaket er best tjent med at administrerende direktør går av.

Styret gir styreleder fullmakt til å avslutte arbeidsforholdet med administrerende direktør."

I perioden fra 29.02.08 til 14.03.08 mottok HSØ flere forsendelser i sakens anledning:

- 29.02.08 - brev og epost fra RH HF om faktiske forhold knyttet til igangsetting av byggearbeider og fullmakter.
- 04.03.08 - orientering fra RH HF om hvordan foretaket oppfatter faktiske forhold og beslutninger knyttet til igangsettelse av sykehotellet ved Radiumhospitalet.
- 04.03.08 - samlet dokumentasjon til investeringsøknaden for sykehotellet på Radiumhospitalet.
- 07.03.08 - brev fra RH HF med orientering om hvordan foretaket har håndtert byggeprosjektet og forholdet til entreprenøren PEAB etter at byggingen av sykehotell ved Radiumhospitalet ble stanset.

- 14.03.08 - brev fra internrevisjonen i Helse Sør-Øst som på vegne av Revisjonskomiteen ba om konkret redegjørelse av gjeldende fullmakter og håndheving av disse i forhold til sykehotellsaken.

Den 17.04.08 behandlet styret for HSØ sak om håndteringen av den samlede investeringsporteføljen i Helse Sør-Øst (sak 035-2008). I denne saken presenterte administrerende direktør en analyse av hvordan det økonomiske handlingsrommet knyttet til større investeringer i foretaksgruppen vil utvikle seg fremover, under forutsetning av økonomisk balanse. Det ble også informert om prioriteringer og videre prosess i forhold til innmeldte investeringsprosjekter. Styret fattet følgende vedtak:

1. *Styret i Helse Sør-Øst RHF slutter seg til anbefalingene i saken om prioritering og videre prosess knyttet til større bygginvesteringer.*
2. *Styret forutsetter at investeringene innenfor opptrappingsplanen for psykisk helsevern prioriteres, og fullføres så raskt som praktisk mulig innen den angitte investeringsramme.*
3. *Styret legger til grunn at det arbeides med å finne løsninger for psykiatrien i Buskerud (Lier)*
4. *Investeringsøknaden på 98 mill kroner for overnattingsbygg for pårørende på Rikshospitalet HF (Gaustad) godkjennes, og prioriteres innenfor investeringsrammen i 2009.*
5. *Bygging av sykehotell på Rikshospitalet HF (Montebello) kan ikke prioriteres.*
6. *Styret legger videre til grunn at det i tilknytning til de beslutninger som skal tas knyttet til omstillingsprogrammet i oktober 2008 også legges opp til en ytterligere konkretisering av hvilke investeringer som skal gjennomføres. I denne sammenheng må det også lages et opplegg for hvordan det skal frigjøres investeringsmidler til å gjennomføre de investeringer som er nødvendige for å realisere omstillingsprogrammet."*

Den 22.04.08 oversendte HSØ styrets vedtak til RH HF. Styret i RH HF behandlet saken den 28.04.08 (sak 48/2008) med følgende vedtak:

"Styret viser til at helseforetakets søknad om å bygge sykehotell på Radiumhospitalet ikke er gitt prioritet i Helse Sør-Øst RHF. Avslaget gjelder alle foreslåtte alternativer for realisering.

Styret ber på denne bakgrunn administrerende direktør om å avvike alle aktiviteter knyttet til bygging av sykehotellet og avtale med entreprenør umiddelbart.

Styret forutsetter at avviklingen skjer slik at helseforetakets tap begrenses og at verdier som ligger i prosjektet sikres.

Styret ser det som viktig ut i fra Rikshospitalet HF's behov at det arbeides videre for å finne en mulig løsning for sykehotell på Radiumhospitalet på lengre sikt, for eksempel i sammenheng med hovedstadsprosessen.

Styret ber om å bli holdt løpende orientert om avvikling og videre arbeid med sykehotellet."

Etter innspill fra flere interessenter, direkte og gjennom media, inviterte styreleder ved RH HF 05.05.08 de private aktørene som i prosessen har meldt sin interesse overfor hhv. RH HF og HSØ for finansiering og drift av sykehotellet, til et orienteringsmøte. I møtet ble interessentene invitert til å komme med innspill om evt. realisering av sykehotell.

Styret i HSØ avholdt et ekstraordinært styremøte 06.05.08, hvor det ble redegjort for sykehotellsaken (sak 045-2008). Administrerende direktør anbefalte at det burde arbeides videre med sikte på å finne en løsning som kunne sikre de verdier som det allerede var

investert, og dermed kunne slutføre byggingen av de tre etasjene på strålebygget slik RH HF tidligere har planlagt. Det ble understreket at en slik løsning ikke måtte gå på bekostning av regionens evne til å realisere andre og høyere prioriterte investeringsprosjekter, jfr. styresak 033-2008. Styret tok saken til orientering.

Etter invitasjonen i møte 05.05.08 mottok RH HF 06.05.08 ti henvendelser fra private interessenter. Disse ble gjennomgått og presentert i styremøtet i RH HF 07.05.08. (sak 68/2008), hvor styret i RH HF gjorde følgende vedtak:

1. *"Styret tar redegjørelsen fra administrerende direktør og styreleder til orientering og styret mener det er positivt at det er åpnet for å finne løsning på finansiering av sykehotellet.*
2. *Styret tar videre redegjørelsen om mottatte innspill fra private interessenter til orientering og ber om at den videre håndtering av forholdet til de private interessentene raskt avklares med Helse Sør-Øst RHF.*
3. *Styret ber administrerende direktør utsette nedriggingen av byggeplassen.*
4. *Styret viser videre til tidligere vedtak der behov for sykehotell er påpekt og søknad om tilskudd til finansiering er sendt Helse Sør-Øst RHF senest i sak 48/2008 i møte 28. april 2008 og understreker at det er svært viktig for Rikshospitalet at spørsmålet om fullføring av det påbegynte byggeprosjektet knyttet til Sykehotell på Radiumhospitalet avklares raskt av Helse Sør-Øst RHF. Dette må skje på en slik måte at de verdier som allerede ligger i prosjektet kan sikres til beste for pasientene som Rikshospitalet har ansvar for og sikre at Rikshospitalet HF ikke påføres ytterligere tap.*
5. *Styret ber om å bli orientert om den videre utviklingen i saken og om nødvendig innkalle til ekstraordinært styremøte."*

Som vedlegg til denne styresaken redegjøres det for forventet tap ved at bygging av sykehotellet er stoppet. Avhengig av forskjellig forhold stipuleres et mulig tap på mellom 30 og 40 mill kroner.

Gjennom aktiv dialog, og i samarbeid med Helse- og omsorgsdepartementet og Kreftforeningen, ble det den 08.05.08 funnet frem til en løsning som gjør det mulig å ferdigstille 3 etasjer på strålebygget på Radiumhospitalet uten at dette går ut over den vedtatte prioriteringen av investeringsprosjekter i Helse Sør-Øst.

Denne løsningen gjør at de tidligere prioriteringene som styret i Helse Sør-Øst har gjort ligger fast, og at verdier som allerede er investert i prosjektet ivaretas. Løsningen innebærer også et mer helhetlig tilbud til pasientene fordi det i tillegg til sykehotell, skal etableres en arena for læring, mestring og rehabilitering noe som sikrer fleksibilitet og god integrering mot resten av sykehuset. Tilbudet vil kunne omfatte både de som overnatter på sykehotellet og de øvrige pasienter som er inne til behandling. De erfaringer en får gjennom å drive dette tilbudet vil kunne komme hele landet til gode. For Kreftforeningen er satsningen på Rikshospitalet å anse som en pilot med tanke på senere aktivitet i de øvrige helseregioner.

Styret i HSØ behandlet derfor samme dag en søknad om utvidet låneramme knyttet til sykehotellet (sak nr. 46/2008), med følgende vedtak:

Styret i Helse Sør-Øst RHF ber administrerende direktør oversende en anmodning til Helse- og omsorgsdepartementet om en ekstraordinær utvidelse av lånerammen knyttet til sykehotellprosjektet ved Rikshospitalet HF (Montebello). Styret understreker at denne ekstraordinære utvidelsen av lånerammen ikke skal gå på bekostning av de fremtidige finansieringsrammene for prosjekter som styret prioriterer høyere enn utbygging av sykehotellet på Rikshospitalet (Montebello).

4. Gjeldende fullmakter og hvordan disse er håndhevet

Det er foretatt en gjennomgang av dokumentasjonen av fullmakter og bruk av fullmakter i saken. I HSØ er det styret for HSØ som har beslutningskompetanse i denne saken. Dette fremgår av styresak 037-2007 og konsernbestemmelse 15 i tidligere Helse Sør RHF.

RH HF's styre fattet 01.11.07 følgende vedtak:

"Styret ber administrerende direktør om å arbeide for raskt å få på plass en løsning for foreldreovernatting og sykehotell på Montebello, gjerne i samarbeid med en hotellaktør november 2007 som en generell godkjenning av å sette i verk byggeprosjektet."

Det ble avholdt ekstraordinært møte i styringsgruppen for sykehotellet, 02.11.07, hvor det ble besluttet å igangsette fase 2: detaljprosjektering og bygging. Det fremgår av informasjonen fra RH HF at dette er oppfattet som en generell godkjenning til å gå videre med prosjektet. Av styrevedtak i RH HF den 15.01.08 og 28.02.08, (referert ovenfor) fremgår det at styret ikke delte denne oppfatningen.

HSØ er ikke blitt forelagt reglement for delegering eller fullmaktsmatrise for RH HF. Basert på e-post mottatt fra RH HF 11.05.08, vises det til at administrerende direktør har ansvar for den samlede daglige ledelse i foretaket og gjennom dette har fått delegert ansvar for å forvalte og treffe beslutninger for foretaket. Dokumentasjonen viser imidlertid at ledere på lavere nivå signerer alene på forpliktende dokumenter.

5. Hvordan de konkurransemessige sider er ivaretatt ved inngåelse av kontrakten med PEAB

Det er foretatt en gjennomgang og vurdering av om de grunnleggende kravene om offentlige anskaffelser jf. lov om offentlige anskaffelser (LOA) § 5 er oppfylt ved inngåelsen av kontrakten med PEAB AS om prosjektering/bygging av sykehotell ved Montebello. Herunder om evalueringen av tilbudene fra leverandørene i konkurransen virker rimelig og forsvarlig i forhold til kravene i konkurransegrunnlaget.

Gjennomgangen er basert på den informasjon som er hentet ut fra RHF's saks-/arkivsystem, www.doffin.no og dokumentasjon mottatt fra RH HF pr 11.05.08. Informasjonsgrunnlaget har ikke vært fullstendig, og det har derfor ikke vært mulig å foreta en så fullstendig etterprøving av evalueringen som er gjort av tilbudene fra leverandørene som konkurrerte om kontrakten som ønskelig.

Gjennomgangen har vist at RH HF gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for bygging av sykehotellet ved Montebello, i tråd med kravene i LOA/FOA. Tre leverandører leverte tilbud på oppdraget, og gjennomgangen har vist at RH HF's

vurdering av tilbydernes kvalifikasjoner er gjort opp mot kvalifikasjonskriteriene som var oppstilt i konkurransegrunnlaget.

PEAB har i august 2005 vedtatt et forelegg på 5 mill kroner fra Økokrim for økonomisk utroskap (knyttet til byggeoppdrag for Ullevål universitetssykehus HF). Det fremgår ikke av tilgjengelig dokumentasjon fra RH HF om de i forbindelse med vurderingen av PEABs kvalifikasjoner, tok stilling til om det hadde plikt til å avvise deres tilbud. Det er imidlertid innhentet en vurdering av dette fra advokatfirmaet Wikborg, Rein & Co den 07.05.08, hvor det er konkludert med at RH HF verken hadde plikt eller rett til å avvise PEAB under konkurransen i 2007, basert på den kunnskapen som forelå.

Som følge av manglende informasjon/dokumentasjon har det ikke vært foretatt en etterprøving av evalueringen som RH HF foretok av tilbudene opp mot tildelingskriteriene.

6. Habilitetsvurderinger i tilknytning til byggeprosjektet

Det er foretatt en nærmere vurdering av habilitet for de selskaper og personer som har arbeidet med anskaffelses- og kontraktsarbeidet knyttet til sykehotellet.

RH HF har i brev av 13.05.08 til HSØ vist til at "Rikshospitalet forholder seg til krav om habilitet i gjennomføringen av sin virksomhet. Dersom det foreligger tvilsspørsmål i forbindelse med habilitet vil det bli adressert og behandlet i overensstemmelse med regelverk og god forvaltningsskikk. Det kom ikke opp forhold som ga grunnlag for en nærmere habilitetsvurdering i tilknytning til undertegning av kontrakten med PEAB AS."

Basert på den informasjonen som er gjort tilgjengelig, er det ikke funnet at RH HF har foretatt konkrete vurderinger av habilitet i forbindelse med at kontrakt med PEAB AS ble signert den 26.08.07. RH HF's svar av 13.05.08 gir heller ingen utfyllende beskrivelse av hva som menes med krav til habilitet i gjennomføringen av sin virksomhet. Det er heller ikke fremlagt dokumentasjon som viser hvilke generelle krav RH HF har for å håndtere denne risikoen på en god måte.

Denne gjennomgangen har ikke avdekket forhold som tilsier at det forelå inhabilitet.

7. Hvordan styret ved Rikshospitalet har vært involvert i prosessen

Det er foretatt en gjennomgang av styresaker og annen tilgjengelig dokumentasjon relatert til styrets involvering. Følgende punkter anses som særlig viktige i denne sammenheng:

- Ut fra styresaker (ref blant annet styresak 25/04, 61/04, 6/05, 113/05, 114/05, 31/07, 55/07 og 66/07) fremgår det at styret i RH HF har vært informert om deler av prosessen vedrørende realisering av sykehotellet.
- Styret ble informert den 21.01.05 (ref styresaken 6/05 *Byggeprosjektene på Montebello*) om at firmaet Hospitalitet AS hadde fått oppdraget ved å lede forprosjektet.
- Styret har gjort vedtak om at administrasjonen skal sende anmodning til eier vedrørende lånesøknad for prosjektet (ref styresaken 31/07 *Overnatting for pårørende og tilbygg til sykehotell*).

- Styret for RH HF har ikke mottatt informasjon som tilsier at kontraktsinngåelsen med PEAB AS den 26.08.07 har funnet sted.
 - Administrasjonen på RH har lagt til grunn at styrevedtaket av 01.11.07 (ref styresaken 84/07 *Investeringer*), hvor det heter at "Styret ber administrerende direktør om å arbeide for raskt å få på plass en løsning for foreldreovernatting og sykehotell på Montebello, gjerne i samarbeid med en hotellaktør." til å være godkjenning fra styret om at fase 2 kunne starte (jfr. e-post til PEAB AS den 02.11.07)
- 8. Vurderinger av Sykehotell, basert på økonomiske forhold - sett på bakgrunn av den kapasitet som faktisk har vært benyttet av Radiumhospitalet og i forhold til utviklingen i antall kreftpasienter og foretrukket behandlingsform.**

For spesialisthelsetjenesten er de økonomiske vurderingene kun en av flere prioriteringskriterier som legges til grunn for å velge prosjekter som skal gjennomføres. De regionale helseforetakene har som ansvar å utøve sitt samfunnsansvar ved å "sørge for" at befolkningen får et forsvarlig og likeverdig helsetilbud innenfor sitt ansvarsområde. I tillegg til rene økonomiske vurderinger må regionen prioritere på bakgrunn av generelle overordnede kriterier, medisinske og helsefaglige kriterier, bygningsmessige kriterier (jf styresak 48/2007 Prioriteringskriterier for investeringsprosjekter i Helse Sør-Øst).

De regionale helseforetakene er underlagt kapitalrasjonalisering i form av begrensede rammer for investering både for egenkapitalfinansiering og lånefinansiering. Helse og omsorgsdepartementet setter øvre ramme for tillatt lånefinansiering, tildeler ordinær driftsramme og er den eneste tilbyder av lån via Norges Bank. HSØ må forholde seg til prioritering av investeringer basert på investeringsrammer som en knapphetsfaktor.

RH HF har gjennomført behovsvurderinger som konkluderer med at opptrapping av stråleterapi samt omlegging til mer dag og poliklinisk behandling ved Radiumhospitalet medfører et økt behov for sykehotellplasser. Med henvisning til et stramt hotellmarked i Oslo, vurderes det et behov som vil kunne dekke hele kapasiteten til et nytt sykehotell med 80 rom, og at den ideelle beliggenheten for dette vil være ved Radiumhospitalet. Behovet for sykehotell er forankret i en vurdering av at dette kan medføre reduksjon av sengekapasiteten ved Radiumhospitalet med over 50 døgnplasser fra dagens nivå.

Sykehotellet på Gaustad har i dag 89 rom tilgjengelig. RH HF oppgir at dagens kjøp av hotellplasser utenom RH/Radiumhospitalet omfatter avtale med Norlandia (Karl Johan) og Olympiatoppen (ved Sognsvann) om kjøp av rom. Avtalen gjelder alle dager unntatt juli og omfatter 20 dobbeltrom (Norlandia) og 13 rom med 4 senger, leid for å kunne gi plass for familier (Olympiatoppen). I tillegg er det kjøp av noen spredte plasser. Kostnadene for kjøp utenom RH/Radiumhospitalet er på helårsbasis oppgitt til å være om lag 6,5 mill kroner. Årskostnader for transport av pasienter ved nåværende organisering av hotellkapasiteten er oppgitt å være 1,5 mill kroner.

På bakgrunn av visse forskjeller mellom lønnsomhetsberegningen og den beskrivelse som er lagt til grunn i prosjektdokumentasjon og styresaker i RH HF, har HSØ gjennomført en egen lønnsomhetsanalyse. HSØ's beregningsgrunnlag skiller seg hovedsakelig fra Rikshospitalets lønnsomhetsanalyse i behandlingen av gevinster ved reduksjon av døgnplasser. I tillegg har HSØ korrigert noen forutsetninger basert på en mer

konserverativ tilnærming til gevinster og kostnadsnivå. Dette gjelder i hovedsak nedjustering av pris for ekstern overnatting og beleggsgrad, samt oppjustering av pris på kapital (avkastningskrav).

Analysen viser at den mest kritiske forutsetningen for prosjektets lønnsomhet er konvertering av behandlingsform fra døgn til dag, og poliklinisk behandling med en reduksjon i antall døgnplasser. I prosjektet legges det opp til en reduksjon av 50 døgnplasser. Brorparten av gevinstene er knyttet til den endrede behandlingsformen. Økt insidens som følge av økt populasjonsvekst totalt og spesielt økt antall i befolkningsgruppen +55 år, samtidig med ordinær omlegging fra døgn til dag og poliklinikk, vil kunne påvirke behovet for behandlingskapasitet og dermed også overnatting.

Gjennomførte analyser viser at bygging av et sykehotell ved Radiumhospitalet isolert sett er et lønnsomt prosjekt. Beregningen har begrensninger ved at man ikke har en fullgod alternativberegning. En fremskrivning av et mer konkret nullalternativ med bruk og utvikling av dagens bygningsmasse ville kunne gi et bedre beslutningsgrunnlag.

I arbeid med Hovedstadsprosessen i HSØ kalkuleres det med en overkapasitet ved sykehusene i hovedstadsområdet i forhold til dagens arealbehov. Behovet for sykehotell i hovedstadsområdet må ses i sammenheng med den samlede arealsituasjonen.

9. Redegjørelse for hva årsakene til at byggingen startet uten godkjenning kan være.

I brev av 13.05.08 uttrykker RH HF følgende som årsak til at prosjektet ble i gang:

"Som fakta i denne saken kan det redegjøres for at det ikke ble startet opp bygging på byggeplassen utover forberedende oppsetting av stillas, kran og brakker. Oppføringen av hotellet ble aldri startet opp. Som forberedelse ble det imidlertid bestilt og delvis produsert ferdig betongelementer, stål mv.

Tidligere administrerende direktør bekreftet på styremøte 28. februar 2008 at han hadde vært involvert i alle strategiske beslutninger av prosjektet. Det ble oppfattet at det var mulig å organisere prosjektet uten å belaste Helse Sør-Øst investeringsbudsjett ved å stille taket til disposisjon for en hotellaktør som kunne bygge sykehotell på taket av strålebygget. En slik ordning ville ikke innebære en investering fra Rikshospitalet eller Helse Sør-Øst RHF, eller ville være et såkalt (offentlig privat samarbeid). På denne bakgrunn ble det derfor lagt til grunn at Rikshospitalets styre som helseforetakets øverste ledelse hadde kompetansen til å etablere en ordning som skissert ovenfor. Generelle godkjenning for dette ble antatt å ligge i styrevedtaket av 1. november 2007 hvor det heter:

"Styret ber administrerende direktør om å arbeide for raskt å få på plass en løsning for foreldreovernatting og sykehotell på Montebello, gjerne i samarbeid med en hotellaktør."

Det var forutsetning at avtalen skulle bekreftes i et ekstraordinært styremøte når endelig avtale med Norlandia forelå. Dette ble gjort i forståelse med styreleder.

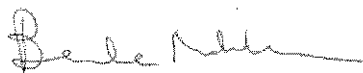
Denne forståelsen av saken som er omtalt ovenfor er bekreftet av tidligere administrerende direktør.

Det gjøres imidlertid oppmerksom på at styret hadde en annen vurdering av saken i sitt vedtak den 15. januar og 28. februar 2008."

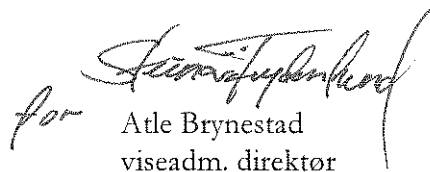
Som redegjort for tidligere, ble det sendt e-post fra prosjektledelsen 02.11.07 og brev fra RH HF 12.11.07 til PEAB, hvor det bekreftes at RH HF har til hensikt å utløse og formalisere opsjonen for fase 2, og hvor PEAB bes om å iverksette planlagte aktiviteter i henhold til fremdriftsplanen for prosjektet.

Gjennomgangen av dokumentasjonen som er oversendt i saken viser at det etter vedtaket i RH HFs styre 01.11.07, fant sted en rekke møter i prosjektgruppen og styringsgruppen for sykehotellet, og hvor det ble fattet konkrete beslutninger om videre arbeid med detaljprosjektering og klargjøring for byggestart. Det fremgår også av dokumentasjonen at PEAB på denne bakgrunn fortsatte å kontrahere underleveranser til sykehotellet, samtidig som opprigging av byggeplassen startet.

Med vennlig hilsen
Helse Sør-Øst RHF

Bente Mikkelsen
adm. direktør

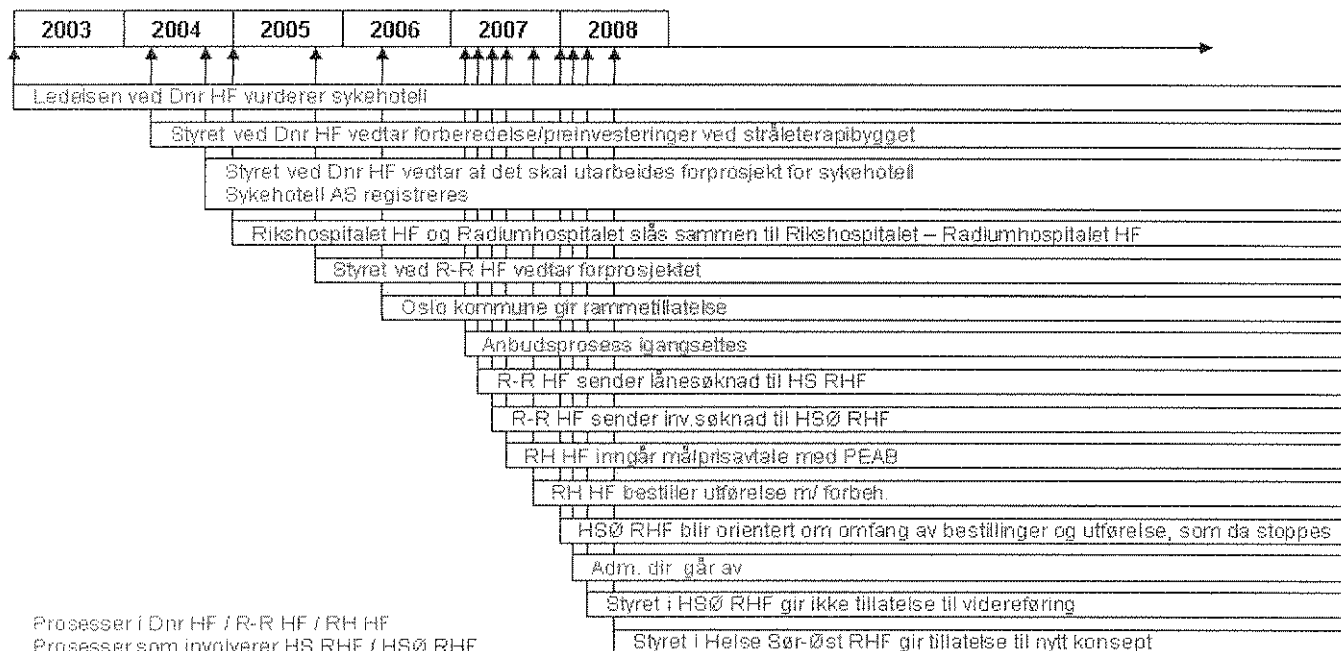

for Atle Brynestad
viseadm. direktør

Vedlegg

VEDLEGG

Kronologisk gjennomgang

Ar/dato	Hendelse / aktivitet / vedtak
2003	Reguleringsplanen for stråleterapibyget tillater inntil 3 etasjer over det planlagte stråleterapibyget. Ledelsen ved Dnr HF diskuterte mulighetene for å etablere sykehotell i forbindelse med byggingen av stråleterapibyget. Slikt forslag blir ikke fremmet for styret i foretaket, og dermed heller ikke for Helse Sør RHF. Stråleterapibyget ble imidlertid forberedt for et eventuelt senere påbygg. Merkostnadene for dette ble besluttet av ledelsen ved Radiumhospitalet HF, og lå innenfor deres fullmaktsgrense.
28.04.04	I sak 25/2004 blir rapporten "Sykehotell – overordnet behovs- og mulighetsstudie" behandlet i styret for Dnr HF 28.04.04. Styret vedtok følgende: "Styret gir sin tilslutning til at planlegging og tilrettelegging/ dimensjonering for ytterligere en etasje på toppen av stråleterapibyget starter umiddelbart, og at det i forbindelse med dette kan foretas preinvesteringer på inntil 10 mill kroner. Denne etasjen gir muligheter til alternative anvendelser dersom planene om sykehotell mot formodning skulle bli skrinlagt i den videre prosessen, f. eks. lokaler til Kreftregisteret eller lokaler til farmasøytisk industri, som har meldt sin betydelige interesse for utvidet samarbeid med Radiumhospitalet. Preinvesteringene forskutteres over budsjettet for stråleterapibyget for 2004, men forutsettes dekket gjennom den finansieringsløsningen (offentlig-privat samarbeid eller annet) som måtte bli valgt for bygget. Styret ber om at administrasjonen framlegger forslag til anvendelse modell på et senere tidspunkt."
04.05.04	Dnr HF sendte brev om finansiering, dat. 04.05.04, til styreleder Marit Lund Hamkoll. Av dette framgikk det at kostnadene for preinvesteringer fram til styremøtet ved Dnr HF i juni 2004 ville beløpe seg til ca. 4 MNOK, og 8-10 MNOK totalt. Foretakets ledelse foreslo videre at styret realitetsbehandlet saken i junimøtet.

07.06.04	I styremøtet ved Dnr HF 07.06.04 ble det, i sak 31/2004, gitt en orientering om status og framdrift for stråleterapibygg, herunder tilrettelegging for et påbygg. Det ble imidlertid ikke tatt inn noe om påbygget i vedtaket.
Juni 2004	Dnr HF arbeidet videre med planlegging av sykehotell ved Radiumhospitalet. Det ble utarbeidet et forenklet forprosjekt til juni 2004 for bl.a. å kunne bestemme hvilke preinvesteringer som var nødvendige.
15.11.04	Styret ved Dnr HF behandlet 15.11.04, som sak 61/2004, en tilleggsutredning fra en arbeidsgruppe ved Dnr HF, med følgende vedtak: <i>"Styret ved Dnr HF ser på realisering av sykehotell som er strategisk viktig tiltak for Radiumhospitalets utvikling, og gir sin tilslutning til at det igangsettes planlegging av realisering av et sykehotell ved Radiumhospitalet i henhold til premissene gitt i styresakens punkt 3.</i> <i>Styret ber om at det utarbeides et forprosjekt innenfor en kostnadsramme på 3.5 mill. kroner. Forprosjektet legges fram for helseforetakets styre.</i> <i>Forprosjektet forskutteres over budsjettet for stråleterapibygg, men forutsettes dekket inn gjennom den finansieringsløsningen som blir valgt for sykehotellet.</i> <i>Endelig eiermodell koordineres med parallell prosess ved Rikshospitalet."</i>
01.01.2005	Dnr HF og Rikshospitalet HF fusjoneres til Rikshospitalet-Radiumhospitalet HF (R-R HF).
2005	I januar 2005 var det utarbeidet det et funksjonsprogram, og i juli 2005 et forprosjekt.
28.11.05	Styret ved R-R HF behandlet 28.11.05 forprosjektet i sak 113/2005, med følgende vedtak: <i>"Styret understreker viktigheten av at det etableres sykehotell for å kunne videreføre moderniseringen og effektiviseringen av sykehusdriften ved Montebello.</i> <i>Styret gir sin tilslutning til at det arbeides med sikte på at det skal etableres et sykehotell på Montebello etter avtale om finansiering og oppføring mv. med Sykehotell AS.</i> <i>Styret ber administrerende direktør forelegg saken for styret når byggeprosjektet er avklart og kan iverksettes.</i> <i>Styret vil orientere Helse Sør om formål og finansieringsstruktur for sykehotellet når byggeprosjektet er avklart."</i>
01.12.05	R-R HF ba i brev av 01.12.05 om samtykke til å oppta lån i Sykehotell AS for utvidelse av sykehotellet på Gaustad på 35 MNOK og et nytt overnattingsbygg for pårørende på Gaustad på 25 MNOK.
18.01.06	I brev av 18.01.06 ga Helse Sør RHF samtykke på låneopptak for disse to prosjektene på 60 MNOK.
16.02.06	I foretaksmøtet i R-R HF 16.02.06 ble det strammet inn når det gjelder investeringer i AS, jfr. protokollens pkt. 4.2: <i>"Gjeldende konsernbestemmelser vedr. planlegging, gjennomføring og finansiering av investeringer i HF omfatter også investeringsprosjekter organisert som OPS og investeringer i heleide (dir. eller indir.) aksjeselskaper."</i>
2006	R-R HF arbeidet videre med planene for sykehotellet på Montebello. I juni 2006 ga Oslo kommune rammetillatelse for prosjektet.
12.02.07	Foretaksmøte i Helse Sør RHF hvor sammenslåingen av Helse Sør RHF og Helse Øst RHF fra 01.06.07 meddeles. I dette foretaksmøtet ble det også vedtatt følgende: <i>Det må ikke inngås bindinger i form av avtaler, utvikles strategier eller gjøres andre disposisjoner som vil virke blokkerende eller forplikte nytt regionalt helseforetak på en uhensiktsmessig måte.</i>

07.03.07	R-R HF utlyste 07.03.07 en anbudskonkurranse for bygging av sykehotell på Radiumhospitalet, hvor PEAB ble valgt (jfr. 18.07.07 og 26.08.06).
09.03.07	Foretaksmøte i R-R HF hvor budskapet gitt i foretaksmøte med Helse Sør RHF ble videreformidlet.
15.03.07	I sak 31/2007 fattet styret ved R-R HF følgende vedtak: <i>"Styret har drøftet bruken av aksjeselskap for etablering av pasienthotell på Gaustad og Montebello. Det er etter styrets syn viktig at selskapsdannelsen faller innenfor de retningslinjer som gjelder og at den finansiering som etableres ikke påfører helseforetaket økt risiko.</i> <i>Styret vurderer det slik at bygging av sykehotell vil avlaste sykehusavdelingene og gi mulighet for økt pasientbehandling innenfor eksisterende rammer. Med det finansieringsregime som det legges opp til vil sykehotell være selvfinansierende og derved ikke belaste helseforetakets økonomi. Dertil bemerkes at tilsvarende organisering og finansiering er anvendt flere steder i landet.</i> <i>Styret vedtar å videresende anmodning til Helse Sør om at aksjeselskapet Sykehotell kan ta opp lån på inntil 125 millioner (2007) kroner i forbindelse med finansiering av sykehotell som påbygg til Stråleterapibygget på Montebello.</i> <i>Styret gir administrerende direktør fullmakt til å fremme anmodningene skriftlig for Helse Sør i henhold til vedtak i foretaksmøte 16. februar 2006 om at lån i heleide aksjeselskap skal tillates skriftlig av Helse Sør før opptak."</i>
23.03.07	R-R HF ba i brev av 23.03.07 om samtykke til å utvide lånerammen i Sykehotell AS fra 60 til 240 mill kr. til tre overnattingsprosjekter: • Utvidelse sykehotell, Gaustad, 45 mill. • Nytt sykehotell, Montebello, 125 mill. • Bygg til pårørendeovernatting, Gaustad, 70 mill.
23.05.07	Helse Sør RHF besvarte dette med brev datert 23.05.07, og ba om at det ble fremmet investeringsøknader til Helse Sør-Øst for disse prosjektene i tråd med Konsernbestemmelse 15, med nødvendig dokumentasjon.
19.06.07 og 13.09.07	Styret ved R-R HF ble i tertialrapporteringene (sakene 55-2007 66-2007) orientert om saken. Det er ikke tatt inn noe i protokollene.
11.07.07	Helse Sør-Øst RHF (HSØ) mottok 11.07.07 (brev fra RH HF datert 06.07.07) investeringsøknader for alle tre overnattingsprosjektene, men uten dokumentasjon. For å kunne behandle søknadene, ble dokumentasjonen etterspurt i flere omganger – pr. telefon, e-post og direkte i møter – og mottatt i perioden fra 13.09.07 – 28.11.07, men den var fortsatt ikke komplett. For sykehotellet på Montebello var bl.a. den framlagte kostnadskalkylen ikke konsistent med omsøkt kostnadsramme. Det framkom videre av den sist innsendte dokumentasjonen at det var reservert produksjonstid for betongelementer for å unngå stans i framdriften. HSØ ble seint i prosessen dessuten muntlig orientert om at det var inngått en totalentreprise-/ samspillkontrakt med entreprenør (PEAB), og at fristen for å beslutte igangsetting var 01.12.07 – senere korrigert til 31.12.07. I motsatt fall ville kontrakten bli terminert.
18.07.07	R-R HF kunngjorde 18.07.07 tildeling av samspillentreprise til PEAB, med bakgrunn i en forutgående anbudskonkurranse. Kontrakten ble tildelt 30.05.08.
26.08.07	R-R HF inngikk 26.08.07 en målpriskontrakt med PEAB. Kontraktens fase 1 omfattet en målpris for prosjektet, med opsjon på en ny avtale for fase 2 med detaljprosjektering og bygging. Avtalen for fase 2 var forutsatt inngått innen 01.11.07, men fristen ble senere forlenget til 01.12.07, og deretter ut året.

31.08.07	R-R HF mottar tilbud fra Norlandia Omsorg om å bygge og drifte sykehotellet.
27.09.07	Styremøte RHF – sak 37-2007 Fullmakter og styringsrutiner for investeringsprosjekter
24.10.07	Styremøte RHF – sak 48-2007 Prioriteringskriterier for investeringsprosjekter i Helse Sør-Øst.
01.11.07	I sak 84/2007 – Investeringer – orienteres styret om investeringssituasjonen ved RH HF generelt, og om Visualiseringssenteret og viktigheten av å få plass et sykehotell ved Radiumhospitalet spesielt. Det framkom ikke noe i saken om avtalen med PEAB, og det pågående arbeidet med målprisavtale. Styret vedtok følgende i saken: <i>"Styret tar kartleggingen av framtidige investeringsbehov til orientering.</i> <i>Styret vil komme tilbake til investeringssøknad til Helse Sør-Øst om å fullføre Visualiseringssenteret når de økonomiske rammebetingelsene er avklart og søknaden kan sees i sammenheng med budsjett 2008.</i> <i>Styret ber administrerende direktør om å arbeide for raskt å få på plass en løsning for foreldreovernattingen og sykehotell på Montebello, gjerne i samarbeid med en hotellaktør."</i>
12.11.07	RH HF ba PEAB i brev av 12.11.07 om at selskapet <i>"iverksetter planlagte aktiviteter iht. gjeldende framdriftplan for prosjektet."</i> I brevet står det videre at <i>"Dersom mot formodning arbeidene må stoppes før opsjonsavtalen er formalisert vil byggherren dekke de faktiske utgiftene"</i> og at dette <i>"bes ivarettatt i de avtaler som av framdriftsmessige hensyn må inngås med underentreprenører før opsjonsavtalen er formalisert."</i>
28.11.07	I brev fra RH HF av 28.11.07 til HSØ framgår det at det eneste foretaket har forpliktet seg til er reservering av produksjonstid for betongelementene for sykehotellet på Montebello for å unngå at dette skulle bidra til stans i framdriften av prosjektet.
11.12.07	Etter at administrerende direktør 11.12.07 i HSØ behandlet av alle tre overnattingsprosjektene ved RH HF sendte HSØ 17.12.07 brev hvor det ble opplyst at utvidelsen av sykehotellet på Gaustad kunne fullføres, at nytt bygg for pårørendeovernatting ville bli lagt fram for styret i HSØ straks tilfredsstillende dokumentasjon var mottatt, og at nytt sykehotell på Radiumhospitalet (Montebello) ville bli vurdert i sammenheng med den øvrige prosjektporteføljen til HSØ, med sikte på styrebehandling i løpet av 1. halvår 2008.
17.12.07	I foretaksmøte i HSØ 17.12.08 heter det: "Det må unngås at det for de store prosjektene settes i gang omfattende prosesser/planleggingsarbeider som det senere av økonomiske eller helsefaglige grunner viser seg urealistisk eller ikke ønskelig å gjennomføre".
27.12.07	Brevet av 17.12.07 fra HSØ førte til at RH HF ba om et møte med HSØ, som ble avholdt 27.12.07. I dette møtet ble det redegjort for opsjonen med PEAB, og at denne ville utløpe 30.12.07. Det ble videre bedt om tillatelse til å inngå et samarbeid med Norlandia Omsorg AS, eller annen positiv avklaring i forhold til organisering og finansiering av sykehotellet ved Radiumhospitalet. I motsatt fall ville ikke den framforhandlede kontrakten med PEAB bli inngått. Dette ble bekreftet i brev fra RH HF samme dag. I brevet fra RH HF er ordlyden i brevet til PEAB, datert 12.11.07, tatt inn, og det framgår der at dette innebærer <i>"Praktiske forberedelser til bygging, herunder oppføring av brakkerigg."</i> De kontraktsmessige økonomiske konsekvensene var i brevet beskrevet som 2,5 MNOK i påløpte kostnader, og tilsvarende beløp for avbestilling og nedrigging.
28.12.07	I svarbrevet fra HSØ 28.12.08 ble det understreket at alternativ finansiering gjennom et offentlig-privat samarbeid (OPS) forutsatte samme styrebehandling som bygging i egen regi. Det ble videre gjentatt at HSØ ville vurdere prosjektet opp mot den øvrige prosjektporteføljen i foretaksgruppen. Det ble i brevet også henvist til protokollen fra foretaksmøtet i HSØ 17.12.07, hvor det framkom at inngåelse av opsjonsavtaler, som på en uheldig måte binder opp investeringsbeslutninger, ikke skal finne sted. Samtidig skrev HSØ at det kunne være hensiktsmessig med et møte med PEAB straks over årsskiftet.

03.01.08	Møtet med PEAB ble avholdt 03.01.08. I forkant av dette møtet oversendte RH HF kontraktsdokumentene mellom foretaket og PEAB, sammen med en kopi av brevet 12.11.07. I møtet orienterte PEAB om at flere underleveranser var igangsatt, som bæresystem, betongdekker, betongvegger og prefabrikerte badrom, og at ca. 60 % av arbeidene var kontrahert. Samtidig ble det opplyst at riggen, med kran, stillaser og brakker, var etablert, og at byggarbeidene var planlagt å starte mandag 07.01.08. Eventuell stoppordre fra RH HF måtte derfor gis umiddelbart, og senest 04.01.08. PEAB skulle regne på hva en kansellering, alternativt utsettelse, ville koste.
04.01.08	04.01.08 sendte HSØ brev til styret for RH HF v/ styrets leder. I dette brevet ble det vist til at byggeprosjektet ikke var godkjent i hht. fullmaktsstrukturen i HSØ eller finansiert. Det ble derfor lagt til grunn at styret umiddelbart stoppet planlagte og igangsatte byggeaktiviteter i tilknytning til prosjektet.
11.01.08	I et nytt brev fra HSØ, datert 11.01.08, ble det forutsatt at RH HF umiddelbart igangsatte nødvendige tiltak for å begrense/minimalisere eventuelle tap og/eller omkostninger som følge av igangsatte arbeider. RH HF bes om å ta umiddelbar kontakt dersom det er behov for avklaringer eller bistand fra HSØ.
15.01.08	Styret ved RH HF behandlet saken 15.01.08, som sak 05/2008, med følgende vedtak: <i>"Styret beklager at det ble iverksatt investeringsarbeider i tilknytning til sykehotellprosjektet på Radiumhospitalet, uten at det foreligger godkjenning for prosjektet eller finansieringen fra Helse Sør-Øst RHF.</i> <i>Styret ber om at det videre arbeidet med hotellprosjektet skjer innenfor gjeldende reglement og at det etableres en nær kontakt mellom foretaket og Helse Sør-Øst.</i> <i>Styret ber administrerende direktør arbeide for å begrense tapet ved stoppen og sikre verdier som ligger i prosjektet.</i> <i>Styret ber om det i neste styremøte lages en oversikt over hvilke kostnader som foretaket vil bli belastet med som følge av de investeringer og andre arbeider som er bundet opp i avtaler.</i> <i>Styret ber også omen redegjørelse for foretakets fullmaktsreglement og krav til godkjenningsprosedyrer før investeringsarbeider kontraheres.</i> <i>Styret er fortsatt av den mening at et sykehotell på Radiumhospitalet er riktig og viktig å få på plass, både ut fra hensynet til kvalitet, service og logistikk i pasientbehandlingen og ut fra målsetningen om økonomisk effektivitet.</i> <i>I forhold til sykehusets behov for nye hotellsenger ber styret om at det til neste møte fremlegges oversikt over mulige løsninger, for eksempel i samarbeid med nærliggende sykehus og eventuell ledig bygningskapasitet hos disse sykehusene som kan være egnet til bruk som sykehotell."</i>
24.01.08	Foretaksmøte i HSØ 24.01.08 hvor det i protokollens pkt 4.4 Investeringer og kapitalforvaltning angis hvordan det helhetlige ansvaret for å forvalte kapital og andre materielle verdier i helseforetakene.
24.01.08	Den 24.01.08 ble det avholdt møte i kontrollkomiteen i HSØ. Komiteen ble orientert om at byggesaken ved RH HF var stoppet på bakgrunn av manglende bevilgning og prioritet.
30.01.08	RH HF skrev 30.01.08 brev til HSØ HF, med henvisning til sak 05/2008 i sitt styre, og hvor foretaket la fram en redegjørelse for den faglige hensikten med sykehotellet ved Radiumhospitalet, og økonomien ved tiltaket.
21.02.08	HSØ ba RH HF i brev av 21.02.08 om, innen utgangen av februar 2008, å sende en nærmere redegjørelse til HSØ når det gjaldt: • Alle faktiske forhold knyttet til beslutninger om igangsetting av byggearbeidene. • Gjeldende fullmakter og hvordan disse er håndhevet i den aktuelle saken. • Hvilke tiltak som helseforetaket vil iverksette som følge av saken.

21.02.08	Brev fra HSØ om at nestleder i styret ved RH HF trer inn som styreleder.
22.02.08	I ekstraordinært styremøte 22.02.08 ble styret i HSØ, i sak 13/2008, orientert om det regionale foretakets håndtering av saken om sykehotellet ved Radiumhospitalet. Styret fattet følgende vedtak: <i>"Styret tar redegjørelsen om Helse Sør-Øst RHF's håndtering av investeringsprosjektet Nytt Sykehotell ved Rikshospitalet HF til orientering. Styret ber om å bli holdt løpende orientert om utviklingen i saken."</i>
27.02.08	HSØ skrev 27.02.08 brev til Helse- og omsorgsdepartementet, med orientering om sykehotellet ved Radiumhospitalet, og hvordan dette var håndtert av det regionale helseforetaket.
28.02.08	Styret ved RH HF behandlet saken 28.02.08, som sak 05/2008, med følgende vedtak: <i>"Styret viser til tidligere vedtak i sak 5/2008.</i> <i>Styret viser til investeringssøknaden som er sendt Helse Sør-Øst for å få oppført bygget og gir sin tilslutning til en finansiering/realisering av bygget etter en av de tre mulighetene som er omtalt i saksdokumentene.</i> <i>Styret ber administrerende direktør om å følge opp at utgiftene i forbindelse med hotellprosjektet minimaliseres i påvente av en avgjørelse fra Helse Sør-Øst."</i> Vedtak fra lukket del av møtet: <i>"Styret finner det meget kritikkverdig at administrerende direktør iverksatte forberedelser til bygging av sykehotell på Radiumhospitalet uten at godkjenning og finansiering var på plass.</i> <i>Styret konstaterer at relevant informasjon ikke er gitt styret og at styret ikke er blitt tilstrekkelig involvert i viktige beslutninger i saken.</i> <i>Styret er bekymret for det økonomiske tapet forberedelsene til byggearbeidet kan påføre foretaket.</i> <i>Ut i fra en helhetsvurdering av situasjonen har et flertall i styret konkludert med at foretaket er best tjent med at administrerende direktør går av.</i> <i>Styret gir styreleder fullmakt til å avslutte arbeidsforholdet med administrerende direktør."</i>
29.02.08	Styret i HSØ fatter følgende vedtak i sak 14-2008: <i>"Styret i Helse Sør-Øst RHF tar redegjørelsen om vedtaket fra 28/2 i styret for Rikshospitalet HF til orientering.</i> <i>Styret gir valgkomiteen fullmakt til å reoppnevne styret ved Rikshospitalet HF og få dette bekreftet i foretaksmøte snarest mulig og seinest innen 7. mars 2008."</i>
29.02.08	Brev fra RH HF til RHF'et og e-post om faktiske forhold knyttet til igangsetting av byggearbeider og fullmakter.
04.03.08	I brev til HSØ, datert 04.03.08, orienterte RH HF om hvordan foretaket oppfatter faktiske forhold og beslutninger knyttet til igangsettelse av sykehotellet ved Radiumhospitalet.
04.03.08	04.03.08 oversendte RH HF samlet dokumentasjon til investeringssøknaden for sykehotellet på Radiumhospitalet.
07.03.08	I brev til Helse Sør RHF, datert 07.03.08, orienterte RH HF om hvordan foretaket har håndtert byggeprosjektet og forholdet til entreprenøren PEAB etter at byggingen av sykehotell ved Radiumhospitalet ble stanset.
07.03.08	HSØ mottok henvendelse fra KLUGE Advokatfirma DA på vegne av Profier AS og Kronegruppen AS om finansiering og drift av nytt pasienthotell.

10.03.08	HSØ mottok henvendelse fra Curato As om finansiering og drift av nytt pasienthotell. HSØ mottok henvendelse fra Home Healthcare om finansiering, bygging og drift av pasienthotell, og hotellovernatting i byggeperioden.
14.03.08	Brev fra internrevisjonen i Helse Sør-Øst til RH HF hvor det bes om konkret redegjørelse av gjeldende fullmakter og håndheving av disse i forhold til sykehotellsaken.
17.04.04	Styret i HSØ behandlet i sak 35-2008 håndteringen av den samlede investeringsporteføljen i Helse Sør-Øst, med følgende vedtak om sykehotellet: "..... <i>5. Bygging av sykehotell på Rikshospitalet HF (Montebello) kan ikke prioriteres.</i>"
18.04.08	HSØ mottar mail fra Curato AS om samarbeid med Kreftforeningen for etablering av et rehabiliterings- og prerehabiliteringstilbud for kreftsyke.
22.04.08	HSØ oversendte brev med styrets vedtak til RH HF.
28.04.08	Styret i RH HF behandlet saken etter vedtaket i styret i HSØ, som sak 48/2008, med følgende vedtak: <i>"Styret viser til at helseforetakets søknad om å bygge sykehotell på Radiumhospitalet ikke er gitt prioritet i Helse Sør-Øst RHF. Avslaget gjelder alle foreslåtte alternativer for realisering.</i> <i>Styret ber på denne bakgrunn administrerende direktør om å avvikle alle aktiviteter knyttet til bygging av sykehotellet og avtale med entreprenør umiddelbart.</i> <i>Styret forutsetter at avviklingen skjer slik at helseforetakets tap begrenses og at verdier som ligger i prosjektet sikres.</i> <i>Styret ser det som viktig ut i fra Rikshospitalet HFs behov at det arbeides videre for å finne en mulig løsning for sykehotell på Radiumhospitalet på lengre sikt, for eksempel i sammenheng med hovedstadsprosessen.</i> <i>Styret ber om å bli holdt løpende orientert om avvikling og videre arbeid med sykehotellet."</i>
02.05.08	Notat fra HSØ til HOD
05.05.08	Etter innspill fra flere interessenter inviterte styreleder ved RH HF til orienteringsmøte de aktørene som i prosessen meldte sin interesse til hhv. RH HF og HSØ for finansiering og drift av sykehotellet. I møtet ble interessentene invitert til å komme med innspill om evt. realisering av sykehotell.
06.05.08.	Styret i HSØ avholdt et ekstraordinært styremøte, hvor det ble redegjort for sykehotellsaken, som sak nr, 045-2008. Administrerende direktør anbefalte at det burde arbeides videre med sikte på å finne en løsning som kunne sikre de verdier som det allerede var investert, og dermed kunne slutføre byggingen av de tre etasjene på strålebygget slik RH HF tidligere har planlagt. Administrerende direktør understrekte at en slik løsning ikke måtte gå på bekostning av regionens evne til å realisere andre og høyere prioriterte investeringsprosjekter. Styret tok saken til orientering.
06.05.08	RH HF mottok 10 henvendelser i hht. invitasjonen i møtet 04.05.08. Disse ble evaluert og framlagt i styremøtet i RH HF 07.05.08.

07.05.08	Styret i RH HF behandlet de mottatte henvendelsene som sak nr. 68/2008, med følgende vedtak: 1. <i>"Styret tar redegjørelsen fra administrerende direktør og styreleder til orientering og styret mener det er positivt at det er åpnet for å finne løsning på finansiering av sykehotellet.</i> 2. <i>Styret tar videre redegjørelsen om mottatte innspill fra private interessenter til orientering og ber om at den videre håndtering av forholdet til de private interessentene raskt avklares med Helse Sør-Øst RHF.</i> 3. <i>Styret ber administrerende direktør utsette nedriggingen av byggeplassen.</i> 4. <i>Styret viser videre til tidligere vedtak der behov for sykehotell er påpekt og søknad om tilskudd til finansiering er sendt Helse Sør-Øst RHF senest i sak 48/2008 i møte 28. april 2008 og understreker at det er svært viktig for Rikshospitalet at spørsmålet om fullføring av det påbegynte byggeprosjektet knyttet til Sykehotell på Radiumhospitalet avklares raskt av Helse Sør-Øst RHF. Dette må skje på en slik måte at de verdier som allerede ligger i prosjektet kan sikres til beste for pasientene som Rikshospitalet har ansvar for og sikre at Rikshospitalet HF ikke påføres ytterligere tap.</i> 5. <i>Styret ber om å bli orientert om den videre utviklingen i saken og om nødvendig innkalle til ekstraordinært styremøte."</i>
08.05.08	Styret i HSØ behandlet søknad om utvidet låneramme knyttet til sykehotellet som sak nr. 46/2008, med følgende vedtak: <i>Styret i Helse Sør-Øst RHF ber administrerende direktør oversende en anmodning til Helse- og omsorgsdepartementet om en ekstraordinær utvidelse av lånerammen knyttet til sykehotellprosjektet ved Rikshospitalet HF (Montebello). Styret understreker at denne ekstraordinære utvidelsen av lånerammen ikke skal gå på bekostning av de fremtidige finansieringsrammene for prosjekter som styret prioriterer høyere enn utbygging av sykehotellet på Rikshospitalet (Montebello).</i>